

føle Ansvar for de Forslag, vi stille, og det Forslag, vi her have stillet, ville vi være villige til at stille ogsaa under saadanne Forhold, at vi vare sikre paa, at det blev gennemført. At det skulde være saa urimeligt at yde Kongen en Løn af 120,000 Kr. aarlig, synes jeg heller ikke med nogen som helst Ret kan gøres gældende. I Svejts; som er større end vort Land, kan man med nøjes med Udgifter til Statsoverhovedet; som repræsentere en Sum af 9—10,000 Kr. Vi ere altsaa særlig flotte endda, naar vi ville stille 120,000 Kr. til Raadighed, og det er jo heller ikke saa længe siden, at Folk; der tilhøre det samme Parti, som den ærede Ordfører for Tiden er Talsmand for; have indtaget en ganske anden Stilling overfor de store Lønninger til Kongehuset, end det i Øjeblikket er Tilfældet.

Zahle: Den højtærede Konseilspræsident og jeg ere enige om det Punkt, som alle ere enige om, fordi det foreligger fuldstændig tydeligt og klart, at der er indrømmet Kong Christian den Niendes Døtre en livsvarig Brugsret over Christian den Niendes Palæ paa Amalienborg, samt at der er indrømmet Prins Valdemar, Christian den Niendes Søn, en livsvarig Brugsret over Bernstorff Slot og det gule Palæ, men at det formelt er ordnet saaledes — af mig ubekendte Grunde; det blev aldrig oplyst den Gang, ved Frederik den Ottendes Tronbestigelse —; at det nævnte Palæ paa Amalienborg samt det gule Palæ og Bernstorff Slot bleve henlagte under Civillisten, men at det reelle Forhold er det, at der kun af Pietetshensyn overfor Christian den Niende er givet Kongedøtrene en Brugsret over Christian den Niendes Palæ og Prins Valdemar en Brugsret over Bernstorff Slot og det gule Palæ. Derom ere vi altsaa enige. Nu siger den højtærede Konseilspræsident, at Civillisteloven skal vedtages uforandret, som den er, og det skal ikke have noget videre at betyde. Jeg vil da tillade mig at spørge den højtærede Konseilspræsident: Ere vi ogsaa enige i Konsekvensen af Begrundelsen? Drage vi den samme Slutning ud fra den samme Motivering? Er den højtærede Konseilspræsident enig med mig i, at naar Prins Valdemar ikke længere kan bruge Bernstorff Slot og det gule Palæ, tilfalde de Staten, og naar Christian den Niendes Døtre ikke længere kunne bruge Christian den Niendes Palæ, er det Staten, der har Dispositionsret over det? Det er af meget stor Vigtighed at vide dette, naar man

skal varetage Statens Interesser. Der er nu f. Eks. Handelsministeriet; det er ikke saa stort, dette Ministerium, men det eksisterer dog, eller fører en Art Tilværelse, og det kan jo vokse; det kan jo være, at der virkelig en Gang bliver henlagt Forretninger til det, og Lokaler har det dog, selv om dets Virksomhed indskrænker sig dertil, og disse Lokaler betales med en meget høj Leje. Hvis det Ministerium virkelig en Gang træder aktivt i Funktion, kommer det rimeligvis til at udvide sig; for man har vel ikke under dets nuværende Skyggetilværelse sikret sig Lokaler, der ere tilstrækkelig store, ogsaa naar det skal arbejde, og saa skulle vi rimeligvis endnu højere op i Leje, hvis vi skulle leje Lokaler. Det vilde altsaa være til stor Fordel for Staten, hvis man fremtidig kunde disponere over nødvendige Bygninger, og jeg ser ikke noget, der kunde være til Hinder for, at man en Gang i Fremtiden kunde installere f. Eks. Handelsministeriet i det gule Palæ eller i et Palæ paa Amalienborg. Det samme gælder andre Administrationsgrene. Det har derfor meget stor Betydning for Staten at vide, om Christian den Niendes Palæ, naar Christian den Niendes Døtre ikke længere kunne bruge det, er til Statens Disposition, eller om det er til Kongens Disposition, og ligeledes om det gule Palæ og Bernstorff Slot, naar Prins Valdemar ikke længere kan benytte dem, er til Statens eller til Kongens Disposition. De bør være til Statens Disposition efter den Ordning, der er truffen, men formelt er det kommet til at staa noget anderledes i Loven om Kongelev, og derfor bør der træffes en klargørende Bestemmelse i denne Lov, og det er dog ikke uoverkommeligt. Det er dertil, vort Ændringsforslag sigter, at der, naar vor nuværende Kronprins bliver voksen, eller naar han gifter sig og selv skal have Husholdning, saa skal indrømmes ham en Bolig. Det er rimeligt, og det er naturligt, og det ere vi fra vor Side ogsaa villige til at gøre, men saa er det ogsaa godt, at Staten har noget at disponere over for at kunne anvise Kronprinsen en Bolig. Derfor bør vi ikke tillægge Civillisten mere, end vi virkelig mene, der bør høre derunder, for at Kongen kan have en kongelig Bolig saavel i Hovedstaden som paa Landet i Hovedstadens Nærhed.

Hvad Eremitageslottet angaar, er det rigtigt nok, at der allerede er en Restauration der; men naar Civillisten kan udleje Kælder og Stueetage i Eremitageslot-